

ERDÉLYI GAZDA

GÁLERNÓ

építési anyagok raktára

KOLOZSVÁR, MALOM-UTCA 16.

Telefon 494.

Állandóan raktáron tart és legolcsóbb áron szállít mindennemű építési anyagot é. p.

Román és Portland Cement

Gipsz

Menyezet nádtonat

Kőagyagsővek

Alagsővek

Aszfalt elszigetelő lemezek

Legjobb gyártmányok.

Kátrányos fedél pép

„Dürabel“ zöld fedél lemez

Tetőcserepek 860.

Disztéglák

Chamotte téglák

Keramik lapok

Olcso árak.

LITKE LI, PÉCS

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherceg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Expressvonal-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport Grand Vin Sec
Extra Sec

pezsgők: Dry-Dry.

Export pezsgők

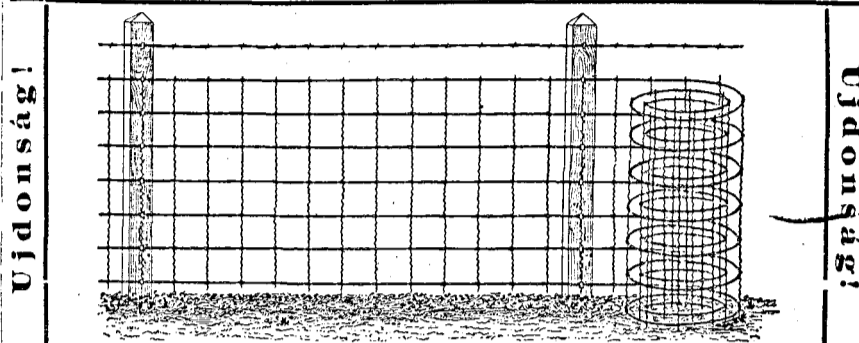
angol izlésre:

Vin Brut | Britannia Sec.

!Jutányos árak! — Árjegysék ingyen!

(821.)

Bámulatosan olcsó kerítések!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

(866.) mint a legezlszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyeinél fogva főtulmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: Olcsóság: 1 méter magasságu tekercsekben a következő áron kapható:

Fekete vassodronyból:						
Sodronyvastagság:	1.2	1.4	1.6	1.8	2.00	milliméter.
Ár méterenkint:	35	40	45	50	55	fillér,

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):						
Sodronyvastagság:	1.2	1.4	1.6	1.8	2.00	milliméter.
Ár méterenkint:	40	45	55	60	65	fillér.

Czélszerűség: A font lyukbősége circa 5 cm. lévén, még apró baromfi áthatolást is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmázást megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecsuszása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézzel meghúzva, egyszerűen a faduczokhoz szegezhető horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. A tüskés sodrony méterenkénti ára 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi-sodronyfonatokat mindenféle czélokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból föld- és kavicsrostákat, magtár ablakrostélyokat, ökr-szájkosarakat, szikrafogókat, gabona osztályozó hengereket, valamint régi választóhengereknek új sodronyköpennyel való ellátását. Sodronyszöveteket, fonatokat és vaskeretű szíjakat szefelőrostákba.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Az E. G. E. állandó gépkiállításának intézősége

a tavaszi évad alatt is készséggel rendelkezésére áll a gazdaközönségnek

az egylet helyiségében (Deák Ferencz-u. 11.)

(576.)

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil cseplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetésként, a GRAND PRIX-t nyerték

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST. Váci-körut 32. szám.

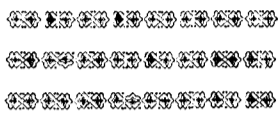

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű G Ő Z C S É P L Ő - K É S Z L E T E I T,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

876.

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült S A C K-rendszerű aczelöntésű ekefővel ellátott E K É I T és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Marcinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Ajánlja 20 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

férfi-szabó-üzletét.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövetyjodonságokat.

Ugy a helyi, mint a vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(810.)

FISCHER PÉTER és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

mű, és kötszer-gyárosok

BUDAPESTEN.

Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

Ajánlják mindennemű állatorvosi mű- és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat, mely mindenféle újabb szerkezetű sebészi, szülész, bonczani, patkolástani és más állatgyógyászati célokra szükséges eszközöket tartalmaz.

1902. évi árjegyzéket kívánatra küldünk.

Eszközök javítása és átalakítása is elvállaltatik.

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

(780.)

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítása számára a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legteljesebben

készíttetnek el.

Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”

Nagy-Enyeden, 1902. május hó 4-én

Tenyészállat-kiállítást

rendez.

Dijazás alá esnek:

- I. Magyar Erdélyi Fajtánál: községi bikák, borjas tehének, tenyésztelenek és üszők.
- II. Havasi, esetleg pinzgau fajtánál: 1—3 éves bikák, tehének és üszők.
- III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tehének.
- IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai. (867.)
- V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.

Kitűzve 50 különböző díj 1000 kor. értékben.

Bejelentések intézendők Székelyhídy Viktor gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

Szivattyúk MÉRLEGEK,

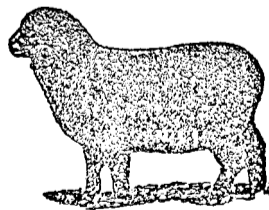
minden neme házi és nyilvános célokra a mezőgazdaság-, építkezés- és iparnál.

legújabb javított rendszerű fűzede, százados és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.

Szivattyú s gépgyártási betéti társaság.

Embermérlegek, mérlegek házihasználatra. 875.

W. Garvens, Wien, I., Schwarzenbergstrasse 6. // Árjegyzék ingyen és bérmentve. // I., Wallfischgasse 14.

16 métermázsa

raczka

jutányosan eladó.

gyapju

Czim a kiadóban.

(1002.)

Kovácsolt és öntött vascsövek

gáz-, víz- és gőz-vezetékhez,

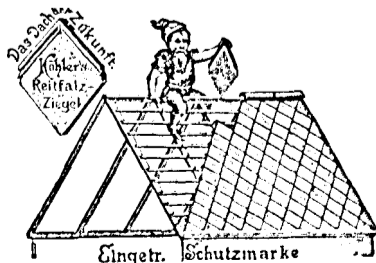
kutcsövek, kazán és locomobil-források, gőzlüktési és karimás csövek, mindennemű furócsövek, réz, öntöttvas és zománczott árúk, felszerelések gáz, víz s gőzvezetékhez, szerszámok, vörösrézlemezok és árúk

legolcsóbb árakon beszerezhetők

HASENÖRL EDÉ-nél BUDAPEST, VI., Teréz-körút 34'

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

(842)

Szabadalom 30 államban.

Szebb, szingzagdagabb, diszesebb, könnyebb, szolidabb, tartosabb, eső- és viharbiztosabb és min-

Köhler-féle

Reitfalz-tégla

cementből s homokból készítve, a jövő házfedője.

Felülmuthatatlan! Verseny nélküli!

denekelőtt azonban jelentékenyen olcsóbb minden más házfedőnél. Hivatalosan és szakértők által a legfényesebben elismerve. Prima referenciák. Mindennél a legnagyobb eredmény. Jelenleg több mint 200 engedélyes gyár van a bel- és külföldön és ezek között sok előkelő cég. Kevés tőkebefektetés, nagy nyereség, a gyártás, mivel kézi ipar, egyszerű és mindenütt könnyen kivihető. Gépszerű gyárberendezésnél a Reitfalz-tégla gyártására nézve a legközelebb eső engedélyes gyár szolgál felvilágosítással. Prospektusokat és más egyéb nézve utbaigazítást ad a szabadalomtulajdonos

Theodor Köhler, Limbach. Sachsen.

(862).

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Néhány szó tenyészbika értékesítésünkről. Szabó T. Károly.	195
Az Erdélyi Gazdasági Egylet és az új birtokrendezési törvény terve. I.	197
Az utak befásítása. Cirus.	198

Tárca:

A mindennapi kenyérért. Sienkiewicz Henrik. (11).	196
Kisebb szakközlemények:	199
Irodalmi szemle:	200
Vegyes közlemények	200
Hírdetések.	

Az impregnált takarmányrépamagvak

a legnagyobb csiraképességgel bírnak
és a
legbiztosabb termést adják.

Kaphatók csakis

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedésében

BUDAPESTEN.

Néhány szó tenyészbika értékesítésünkről.

Minden oldalról felhangzik a panasz a nagy tenyészetek köréből ama lanyhaság miatt, a mely az idei évad felállított tenyészanyagának elhelyezése körül észlelhető. És nem ok nélkül! — Ha felkeressük azokat az istállókat, melyek a köztenyészetben több vagy kevesebb, közelebbi vagy régmúlt idők óta vezető szerepet visznek: sajnosan kell tapasztainunk, hogy a felállítás még csaknem teljesen meg van, vagy csak alig feltűnő, aránytalanul csekély % hiányzik. S ha éppen bizalmasan vizsgáljuk a belsőbb rejtekét a majornak, sok nagy tenyésztőnk eddig kedvezően ismert s keresett bikaanyagának egy része már tulokká átváltoztatva áll szemünk előtt. Fájdalom, hogy ennek így kell lenni; a tapasztalatok tárgyilagos adataiból azonban levonták a következtetést és bikaállományuk egy részét kidobták.

Elszomorító képe ez a tenyészetek jövődjének, s ha a kedvetlenség s a lemondás gondolata legtöbb nagy tenyésztőnk lelkébe gyökeret ver s megerősödik, nem lehet csodálkozni felette.

Önkéntelen előtölul még a felületes szemlélőnek is a kérdés, mi az oka, hogy tenyésztésre nevelt bikáink jobbjai is olyan vontatottan találunk elhelyezést? Talán a multhoz képest gyengébb az anyag? Talán apadt a magyar marha létszáma s így apadt a kereslet a kistenyésztők részéről, vagy talán sokkal több bika lesz meghagyva, mint a mire szükség van s így itt is az átkos tulproductió bénítja meg az értékesítést?

A tenyészetek apaállat állománya minőségileg semmivel sem rosszabb, mint ahogy eddig ismertük sőt határozottan jobb s így ilyen címen a tartózkodó vételkedv nem találhat magyarázatot — sőt azt sem hiszem — hogy az erdélyi magyar marha létszámának rohamos apadása lenne a valódi ok, de igenis áll a harmadik kérdésből eredőleg az igen, mert valóban ma a köztenyésztésre alkalmas bikák számbeli emelkedése akkora, hogy azokat mind elhelyezni alig lehetséges.

Ez a *tultermelés* a nagytenyészetekben is észlelhető, de a mi a verseny veszedelmes nyomorát s ezzel a pangást okozta, az a kistenyésztők állományának fokozódott előnyomulása a számban s a multhoz képest relativ javulása a minőségben. *Ez a verseny egészségtelen.* Egészségtelen, mert a nagytenyészetek idézték elő a kistenyészetek mai-eredményeit s hogy ezek fennmaradassanak, hogy ezek emelkedhessenek s hogy ebbeli reményeinkre biztosan építeni tudjunk: csak már konsolidált tenyészetből származó apaállatokat kell használnunk, mert a kistenyésztők által nevelt apaállatoknál látható jó tulajdonságokat az utódokban ritkán és kisebb mértékben találандjuk meg.

A köztenyésztésben való kiterjedt szereplése a kistenyészetekből származó bikáknak szerintem még nem indokolt, még nem kívánatos, mert egyáltalában nincs kilátás arra, hogy erdélyi magyar szarvasmarha állományunk általános nivójának emelését úgy előmozdítsa, mint a hogyan azt nagytenyészetekink konsolidált anyaga tette a multhban s alkalmazásának arányában jövőre is tenni fogja.

Ezt mind igen jól tudjuk s hogy még sem teszünk mellette, annak egyedüli oka ama bediktált igaz és nem igaz szegénysége a községeknek, a melyből kifolyólag a nagy tenyészetek bikái hozzáférhetetlenekké lesznek; — ma mindenként takarékoskodni akarnak a krajcárokban s nem tekintenek arra, hogy holnap százakat veszítenek forintokban. Így jutnak be felsőbb engedelmekkel, »szakértő« jóváhagyással, felületes bikavizsgálatok révén egy-egy nagy községbe olyan bikák, a melyek teljesen kizárják a tenyészállatok felől táplált fogalmakat. Mit várhatunk már most az utódtól? Csoda e, ha ilyen viszonyok között a tarka invázió már jól belenyult a fehér zónába? A községek igaz és hamis szegénysége mellett egyik oka a nagy tenyészetekből való vételek iránti tartózkodásnak ama kellemes utazási mániája a községi megbizottaknak, kik busás számlával könnyebbitik a bikaalapot s többszöri járás-keles után végre hiányos és kicsinyes szempontok te-

Bizonyítvány! 10 év óta használt eredeti „Eclair“ permetezőről

A szövetségünkönél 1894-ben beszerezett Van
morel féle Eclair permetező meg, ma is ugyan
teljesen éj s bátran állítom, hogy vele kor-
látlan és munka képtelenségig még egy évtől
tartóan lévő permetező se versenybe
Dinnyéskész 1900. febr. 20. *Kulcsár József*

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest V., Alkotmány-utca 31. sz.

kintetbe vételével megállapodnak — talán a legrosszabban.

Szemléken a bizottság a községi előjáróság siránkozását, az általa kistenyész-tóktól olcsón vásárolt bikák jósága s a köz-ség szegénysége felől megszívlelvén: az apaállatot hibái mellett is tenyészképesnek és tenyésztésre alkalmasnak nyilvánítja. Helyes volna ez, ha az ilyen bika után várható utódokat csak számbelileg tekintesse-nek, minőségüket illetőleg azonban messze elmaradnak azoktól a követelményektől, melyeket ma a marhatenyésztés haladása, illetőleg fejlesztése útján elérni törekszünk s a melyeknek megvalósításán ma már a földmívelési kormány is teljes erélyvel dolgozik.

Ne féljenek a »szegény« községek, ha a bika árát meg kell jobban fizetni. Ha jó bikát kapnak, az a szegénységüket nem fogja súlyosbitani, sőt hozzá járul, hozzá kell járuljon annak enyhítéséhez. Ha pedig valóban szegény a község: az állam részéről úgy is magasabb engedményeket, sőt teljesen ingyenes bikát is kaphatnak. A mely községek pedig képesek: saját érde-
kükben is kényszeríteni muszáj, hogy a tu-
domány és gyakorlat tapasztalatait accep-
tálják.

Ma már acceptálni kell s épp ez sajnos, hogy ama nagytenyészetek, melyek ez elvet évek, évtizedek óta sok tudás, nagy munka és nagy anyagi áldozatokkal követ-
keztesen vitték keresztül s hogy ma, mikor — in floribus — jelentkeznek ez áldozatok eredményei s mikor köztenyészetben a nagy

tenyészetek legkisebb apaállata is többet és biz-
tosabban szolgálhatna, mint az ismeretlen
származású s tényleg ellenőrizhetlen kiste-
nyésztők apaállata: akkor kényszerítve legyen
a tenyésztő kereslet híján állománya jelenté-
keny részét kimetszetni s akkora értéket el-
veszíteni!

Szerintem rendszert kell változtatni az
apaállatok elbírálásában, rendszert kell vál-
toztatni, mert a multhoz képest látható,
hogy a viszonyok is alaposan megváltoztak.
És ezt ajánljuk a hivatottak figyelmébe! A
jelentkező egészségtelen túltermelés ve-
szélylyel fenyegeti éppen azokat az eddig
dédelgetett — méltán dédelgetett — te-
nyészeteket, a melyektől eddig sokat vár-
tunk, sokat kaptunk s a melytől még ma is
kizárólagosan kell reméljünk mindent. Ezt
az állományt meg kell mentenünk továbbra
is védve, dédelgetve, mert ezt tartom én
ama forrásnak, amelyből meritenünk kell a
közállomány javítása végett.

Rendszert kell tehát változtatni, a te-
nyészbikák besorolása körül és jövőre bár-
mely vizsgáló-bizottság túl kell tegye ma-
gát azon, hogy a vásárlandó vagy kedvez-
ménynyel kiadott állatban egyszerűen a
formát, illetőleg csak a jó négy lábat, egye-
nes vonalakat s representációs megjelenést
stb. kritizálja, de bírálja el egyszersmind
egyenlő viszonyok között (sőt még ha gyen-
gábbnak látszanék is!) az átörökítésre vonat-
kozó ama garantiát is, a melyet egy törzsköny-
vileg kezelt s ez által elődeiben ismert apaállat
nyújthat szemben a másikkal.

De ne legyünk egyoldalúak! Hogy ez

az állattenyésztésünk emelése körül kifej-
tendő akció teljes legyen, a nagytenyész-
tek tulajdonosainak is alkalmazkodniok kell
a viszonyokhoz. Hogy a nagytenyészetek
bikaállományának elhelyezésénél annyi ne-
hézség merül fel s hogy a kistenyész-
zetek tenyésztési szempontból keve-
sebb értékű anyaga úgy felnyomulhatott,
azt a nagytenyészetek bikaanyagának fel-
csigázott, sok esetben hozzáférhetlen magas
ára teszi. Ezeket a nagy differenciákat a
méltányosság szempontjából is ki kell egyen-
líteni. A köztenyészetnek ez anyagra vitális
szüksége van, de még nincsenek megfelelő
intézkedések, miszerint kizárólagosan kény-
telen legyen reá, hogy meg is vegye s így
nem kicsinylendő az sem, ha a köztenyészet
elriad a magas áráktól s így ott keresi a
kielégítést, a hol közelebb s a hol könnyeb-
ben találja. Igaz, hogy ez a lemondás nehe-
zen megy, mivel szigorúan felpennázva, a
bikanevelés már csak az elfogyasztott ab-
rak- és takarmányban nagy értéket képvi-
sel, de hol találják meg jövőre a számítást
mind a két részről s az árak átlagát aláen-
gedve, bikaállományukat értékésítsék. Ezt
megtehetik s így talán a bejövő sűrűbb
krajcár kárpótolni fogja az elmaradt ritka
forintokat.

Ezeket láttam szükségesnek elmon-
dani, mert a dolgok kiélesedése egyik rész-
ről sem kívánatos és ha valóban helyes köz-
vetítési módot nem találunk a differenciák
kiegyenlítésére: szenved a tenyésztő, szen-
ved a fogyasztó s ez által szenvedne ma-
gyar-erdélyi szarvasmarhánk nivójának

TÁRGA.

A mindennapi kenyérért.

Irta: Sienkiewicz Henrik.

II. FEJEZET.

(11.)

New-Yorkban.

— Kikergetett?

Reszkető kezeiből kiesett a fa. Ez már sok volt. Az utcára dobva akkor, amikor fa volt es burgonya is! Mit kezdjenek most el? Hol süssék meg a burgonyát? Mivel csillapít-sák borzasztó éhségüket? Kihez forduljanak? Sapkáját a fa után földhöz vágta és dühvel jajdult fel: „Jézusom, Jézusom!” Megfordult; száját eltátva, a leányra réveteg pillantást vetve, újra kérdezte:

— Kikergetett?

Ezután néhány lépést tett előre, mintha távozni akarna, de ismét csak visszafordult és tompa, rekedt, fenyegető hangon förmedt a leányra:

— Miért nem könyörögtél neki te buta?

Marisa mélyen felsóhajtott:

— Hiszen könyörögtem neki.

— Lábaihoz vetted magadat?

— Igen.

Az öreg maga körül forgott, mint egy átszúrt féreg. Szemei elhomályosodtak.

— Döglöttél volna meg! — orditá.

A leány fájdalmasan pillantott fel reá.

— Atyuska, mit vétettem?

— Maradj csak itt állva és ne mozdulj!

Én be megyek és könyörgök neki, hogy leg-
alább a burgonyákat hagyja megsütni.

Ezzel elment. Néhány pillanat mulva
hangos kiabálás hallatszott a folyosó felől és
nyilván markos kéz által, kiröpült azon Vavson.

Egy pillanattig állva maradt, azután oda
szólt a leányhoz:

— Gyere!

Marisa lehajolt, hogy cók-mókját fölszedje.
Az elég nehéz volt gyenge erejéhez képest. De
az öreg nem segített neki, mintha elfeledte
volna, mintha nem tudta volna, hogy szegény
alig tudja már magát vonszolni.

Elmentek.

Két ilyen nyomoruságos alak, mint az
öreg, leányával; bizonyára magára vontak volna
a járókelők figyelmét, ha azok nem lettek
volna annyira eltompulva már minden emberi
nyomor látása iránt.

Hova menjenek most? Milyen kinok elé
megint?

A leány mind nehezebben lihegett, Sok-
szor egyik lábáról a másikra tántorodott. Végre
megszóllalt remegő hangon:

— Atyuska, vegye a holmikat, én nem
birom tovább!

Az öreg mintha álomból radt volna fel.

— Hát dobd el őket!

— Hiszen még szükségünk lesz reájuk.

— Nem lesz szükségünk!

És a mikor látta, hogy a leány még té-
továzik, dühösen förmedt reá:

— Dobjd el őket, vagy agyonütlek!

Ezuttal ijedten engedelmeskedett a leány
és tovább mentek. A paraszt csak mondogatta
magába:

— Ha így van, hát legyen így! — és
hallgatott, de szemeiből gonosz fény világított,
Mind piszkosabb sikátorokba jutottak, a ki-
kötő egész közelébe.

Tovább vándorogtak a magas cöveke-
ken nyugvó hidon, a míg a „Sailors asilum“
fényes felirású ház mentén a vízhez értek.
Itt egy új rakodópartot építettek. A cövekek
felállítására szolgáló nagy álvány mélyen
belenyult a tengerbe és az oszlopok, deszkák
között a munkások nagy tömege hemzsegett.
Alig pillantott meg a leány egy halom desz-
kát, lerogyott reájuk. Az öreg szótlanul állt
mellette.

Már délután négy óra lehetett. Az egész
kikötő zugott az élet és forgalomtól. A köd
eloszlott és a nap enyhén játszotta körül

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára
és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési
kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra
előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

emelkedése, a mi pedig most, mikor épp a mellett fáradunk — nem volna egyáltalában kívánatos.

Szabó T. Károly.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet és az új birtokrendezési törvény terve.

I.

Az E. G. E., Darányi minister felszólítására, a következő felterjesztésben fejtette ki javaslatait az ujonnan tervbe vett tagosítási törvényre vonatkozóan:

739. II—104. sz.

1901.

Nagyméltóságú Minister Ur!

Kegyelmes Urunk!

51763. VII/1—1901. számú nagybecsű leirata értelmében van szerencsénk az alkotandó új tagosítási törvényre vonatkozó kérdőpontokra adott feleleteinket és egyéb javaslatainkat a három példányban idecsatolt nyomtatott füzetben mély tisztelettel felterjeszteni.

Javaslataink természetesen főképp az erdélyi viszonyokra való tekintettel szövegeztettek s általánosságban: elfogadható alpnak tartjuk, ha egy új törvénytervezet alkotása az 1880. évi XLV. 24. t.-c., az 1892. XXIV. t. c. és 1893. évi 356 J. m. sz. utasításban lerakott alapelvekből indulna ki s az azóta tett tapasztalatok alapján készülne el.

Felterjesztésünk tárgyát képező javaslatainkban főszólyt helyezünk a következőkre:

1. A pénzkérdésre, főképp a tagosítási költségeknek az állam által való előlegezésére, mit azután közadók módjára lehetne több év alatt beszédni.

2. Hogy a tagosítási ügyekben eljáró bírók más ügyektől arra az időre felmentessenek.

3. A kataszterrel való kapcsolatot az ügyek

fényes sugaraival a két elcsigázott, nyomorult alakot. A víz felől tavaszi szellők lengedeztek, a levegőt frissességgel, örömmel, élettel telítve. Az egész oly fényes, káprázatos volt, hogy szinte bántotta a szemet. Ebben a fényben mintegy a kikötő közepén magaslatok ki az árbcok, kürtök és a kis lobogók, a melyeket a szellő enyhén meglengtetett. A láthatáron mutatkozó hajók mintha a magasba akarnának mászni, vagy a hullámokon felül emelkedni. A felhőszerű kifeszített vitorlák, elárasztva a napsugarak fényével, vakító fehérségben tündöklöttek a tenger felületén.

Más hajók siklottak megint ki a kikötőből fehér tajtékkal borítva a tenger tükrét. Abban az irányban mentek a hol Lipince fekszik, a kettő elveszett boldogsága, nyugalma, sorsuk. Szegény leány elgondolkozott, hogy mit véthettek ők, mivel bánthatták meg Istent, hogy Ő, a ki mindenkiről gondoskodik, elfordította tekintetét róluk, idegen földre, idegen emberek közé vetve, elfeledve. Hiszen az Ő hatalmában állott mindkettőjüket boldoggá tenni. Annyi hajó megy abban az irányban, és egy sem viszi el őket.

Még egyszer átröppentek a leány fáradt, megkínzott gondolatai Lipincé és az ő Jaskójához... Vajjon gondol-e rá? A leány gondolt rá, mert csak a szerencse tesz feledékeny, a balsorsban, az elhagyatottságban azonban úgy kusznak fel a gondolatok a szertettek emlékére, mint a komló a nyárfára. És ő?... Talán megveti már régi szerelmét és másnak udvarol.

Hiszen szégyelnie kellene is magát, egy olyan koldusra gondolni, a kinél nincs más vagyona ezen a világon, mint egy gyöngy-sora és a kire senki sem vet ügyet, ha csak nem — a halál...

(Folytatjuk.)

gyorsabb letolyása érdekében, könnyebbé tetsék.

4. A kisbirtokosok érdekéből a közlegelő ügye különös figyelemre méltatassék.

5. A megengedhetőség kérdésénél az eddigi $\frac{1}{4}$ birtokarány szerinti quóta fenntartassék.

6. A kulturmérnökök véleménye a tagosító mérnök bevezetése előtt kikérendő legyen.

7. A telekkönyvi adatok a megfelelő módon és időben a mérnök rendelkezésére bocsáttassanak.

8. Közlegelő területek az erdősítés körébe be ne vonassanak.

9. A tagosítás folyamata alatt a szabad gazdálkodásra való átmenet új törvény által betiltassék, hogy ne kapjanak a tulajdonosok az új tagokban kizsartott földeket.

10. A mérnöki munkálatok fölülvizsgálása céljából való ide-oda küldözgetés, lehetőleg gyorsítottassék és redukáltassék.

11. A tagosító mérnökök helyzete és szervezete új alapokra fektetessék.

12. És végül a birtokosság érdekében óhajtandónak tartjuk, hogy az urbéri birtokviszonyokból eredő és fennálló függő kérdéseknek elintézése véglegesen rendeztessék.

Javaslatainknak kegyes figyelembevételét kérve — vagyunk

Kolozsvárt, 1902. április hó 6-án.

Mély tisztelettel:

Tokaji László,

titkár.

Cs. Szabó József,

elnök.

*

1. Kérdés. Minthogy a fennálló rendelkezések értelmében a tagosítás csak egy község területére és pedig rendszerint a község egész határára terjed ki, (csak kivételes esetekben és főleg az országnak erdélyi és némely szomszédos részeibe lehet a községi határok egy részét tagosítani) megengedtesse-e a tagosítás a község határát meghaladó területre, vagy a községi határnak csak egy részére is?

Válasz. A tagosítás a község határát meghaladó területre is megengedendő lenne abban az esetben, mikor a tagosítandó határban idegen községhez tartozó körülzárt terület (enclave) fekszik.

A tagosítás kivételesen a község határának csak egy részén is megengedhető, mert hegyes-völgyes határnak egy jelentékeny része tagosításra alkalmas lehet, míg annak többi része nem az.

2. Kérdés. Ha a tagosításnak egy község határát meghaladó területre is helyt adunk, mik legyenek az ilyen tagosítás megengedésének előfeltételei? A tagosítandó határ által körülzárt idegen községi területek (enclave), s a tagosítandó határba benyúló idegen határbeli beszögellések a tagosításba okvetlenül bevonassanak-e és az új községi határok a tagosítás eredményéhez képest kikerekítettessenek-e?

Válasz. A tagosítás megengedésének előfeltételül, abban az esetben, mikor az eljárás a benn eső idegen területre is kiterjesztetni céloztatik, az lenne megállapítandó: hogy a tagosítás elrendelése iránt kérelmező felek azt kérik és a bezárt idegen határrésznek $\frac{1}{4}$ részét bíró birtokosok a kérelemhez csatlakozzanak

Eme feltételek nélkül a tagosítás az enclavekra sem lenne kiterjesztendő, — beszögellésekre pedig egyáltalában nem volna megengedendő, mert az csak ritka, kivételes esetben lenne indokolható.

3. Kérdés. A községi határ egy részére szorító tagosítás megengedésének, főleg az illető terület határvonalainak biztos és szabatos kijelölése szempontjából, de egyébként is mik legyenek az előfeltételei?

Válasz. Az, hogy a kérvényezők az illető terület határvonalát a kérelemben részletesen leírják és az érdekelt birtokosokat névszerint felsorolják s azok birtokainak mennyiségét kataszteri adatok szerint kimu-

tassák; továbbá, hogy a kérvényezők ama területek legalább $\frac{1}{4}$ -ed részét birják.

A megengedhetőség kérdésében kelt határozat jogerőre emelkedése után, a mérnök bevezetése alkalmával a tagosítandó terület határvonala szabályszerűen körüljárando s a szükséghez képest a természetben hatmok által megjelölendő és arról részletes határleírás készitendő az akkorra megszerzett telekkönyvi adatok szerint.

4. Kérdés. Mely területeket lehet a tagosításból kivonni vagy kizárni? Mily feltételek mellett kívánhatja a tulajdonos a kizárt területek bevonását a tagosításba? Mely területek bevonásához szükségesek a tulajdonosok beleegyezése?

Válasz. Kivonni, vagy kizárni lehetne: Nagy kiterjedésű erdő, legelő és havasi területeket, amennyiben urbéri elkülönítés, vagy arányosítás tárgyát nem képezik.

Ezek kihagyását bármelyik érdekelt fél kérhetné s a kihagyás, vagy ki nem hagyás kérdése felett a bíróság a felek, — esetleg gazdasági szakértők meghallgatása után határozná, a helyi viszonyok szemelőtt tartásával és a felek kívánságaitól eltérően is (1892. XXIV. t.-c. 7. §. 3-ik és 4-ik bekezdése.)

5. Kérdés. Az érdekelt tulajdonosokon kívül a községi, vagy más hatóság, avagy valamely mezőgazdasági szakközeg is legyen-e jogosult a tagosítás iránt indítványt tenni? Szükséges-e, hogy ezen indítványhoz oly előmunkálat is csatoltassék, melyből a tervezett birtokrendezés gazdasági szükségessége megítélhető?

Válasz. Ennek kimondását most még nem tartjuk szükségesnek; mert — tapasztalás szerint — az érdekelt felek maguk is kérik a tagosítás elrendelését, ha a költségek méltányos hordozásáról és előlegezéséről gondoskodás történik.

6. Kérdés. A terület tulajdonosai mekkora hányadának kérelmére legyen helye a tagosításnak? és helye-e ezt a hányadot a földrészetek térméteke, vagy kataszteri tiszta jövedelme, vagy a tulajdonosok száma szerint avagy e számítás alapok egybevetése útján meghatározni? Indokolt-e, hogy a szavazástól tartózkodó tulajdonosok úgy tekintessenek, mintha a tagosítás megindítására szavaztak volna?

Válasz. Akkor, ha a törvénykezők birtoka a tagosítandó határnak, illetve területnek $\frac{1}{4}$ részét képezi.

A számítás alapok egybevetése szüségtelen munkaszaporitást okozna.

Az indokolt, hogy a szavazástól tartózkodó felek úgy tekintessenek, mintha a tagosítás elrendelését kérvényező csatlakoztak volna; mert minden érdekelt szabályszerűen megidézttetvén a tárgyalásra: módjában áll ellenzési nyilatkozatuk előterjesztése.

7. Kérdés. Vajon az érdekelt tulajdonosok előírt hányadának szavazatán felül szükséges legyen-e még a tagosítás elrendeléséhez az is, hogy azt valamely mezőgazdasági szakközeg a tagosításból várható általános haszonnak s a tagosítási költségnek egybevetése alapján adott véleményében ajánlja, vagy e részben legalább meghallgattassék?

Válasz. Nem szükséges; mert a helyi viszonyoknak megfelelően végrehajtott tagosítás, a belterjesebb és jövedelmezőbb gazdálkodás folytathatását mindenütt biztosítja és a reáfordított költségnél nagyobb hasznot eredményez.

8. Kérdés. Helye legyen-e valamely gazdasági terület általános rendezésének akkor is, ha az csupán a dűlőutak hálózatának javítására, vagy a földrészetek gazdaságilag hátrányos alakjának megfelelő kiigazítására irányul s a terület új felosztása a földrészetek számának csökkenésével nem jár?

Válasz. Ne legyen helye; mert az ilyen rendezés a földbirtok jövedelmezőbb tételre jelentékeny befolyást nem gyakorolna.

9. Kérdés. Célszerű-e törvényben bizto-

sítani, hogy ott, ahol közös legelő nincs, a tagosítás alkalmával az állattenyésztés érdekeinek megfelelő közös legelő hasítottassék ki?

Válasz. Ez — a kisbirtokok jövedelmezőségének emelése s az állattenyésztés biztosítása szempontjából feltétlenül szükséges.

A hol nincs, alakítandó; a hol pedig nem elég nagy az, szakértők meghallgatása után az érdekelt kisbirtokosok birtokaiból aránylagosan kiveendő részekkel — a marhalétszámra való tekintettel — megnagyobbítandó.

A közös legelő helye erdőszakértőkkel egyetérten jelölendő ki s azoknak felcszhatatlansága, valamint erdővé átalakíthatatlansága egyszersmindkorra kimondandó.

10. Kérdés. Kötelezővé teendő-e a tagosítás alkalmával tűzbiztonsági szempontból a szérűskertekről való gondoskodás és miként?

Válasz. A kisbirtokosokra kötelezővé teendő és pedig: dülönként.

11. Kérdés. A tagosítási tömegbe bevont ingatlanokat csak ingatlanul, vagy pedig pénzzel is kilehessen-e egyenliten és utóbbi esetben ki tartozik a pénzt fizetni?

Válasz. Csak ingatlanul, mert a tagosítás célja csak a birtokrészek egyesítése.

12. Kérdés. A tagosítás végrehajtása és az új illetőségek átadása mely évszakban történnek? Miképp alakuljanak a jogviszonyok a már teljesített mezőgazdasági munka és egyéb beruházások tekintetében az illetőség eddigi és új tulajdonosa között?

Válasz. Az átmenetre nézve legkedvezőbb az, ha a tavaszi és nyári évszakokban kihatott tagok úgy adatként át, hogy a termények a régi birtokost illetik s az új birtokos csak a termények letakarítása után veheti használatba tagját.

Az új birtokok átadását azonban nem kellene az eljárási utasításban egyik évszakhoz sem kötni, csupán, mint leghelyesebb időszakot, lehetőleg az őszt ajánlani.

13. Kérdés. Miféle befolyás engedtessek a tulajdonosoknak a művellet egyes részeire és miként jöjjenek létre határozataik? *Célszerű-e a tulajdonosok köréből választmányt szervezni a tagosítási ügyek vezetésére* és indokolt-e, hogy ezen választmány elnökét gazdasági szakértők sorából a hatóság rendelje ki?

Válasz. A tulajdonosoknak engedtessek az a befolyás, a mit jelenleg az 1893. évi jan. 3-án 356. I. M. sz. a. kelt utasítás biztosít; mert az elég jó, csak pontosan meg kell tartani.

A tagosítási ügyek vezetésére a tulajdonosok köréből választmányt szervezni nem szükséges; mert sokkal jobb, ha ki-kimagáról gondoskodik.

Azt szükséges lenne kimondani, hogy az osztályozó bizottság elnökévé csak gazdasági szakértő legyen megválasztható, vagy kinevezhető; valamint azt is, hogy a mikor az érdemleges tárgyaláson a tagok elhelyezése tekintetében teljes egyezés jön létre — arra nézve egy gazdasági szakértő véleménye is meghallgatandó.

14. Kérdés. A hatósági eljárás a bíróságnál maradjon-e, vagy más és milyen hatóságokra és közegekre bizassék?

Válasz. Maradjon a bíróságnál, mert a birtokváltozások tisztázása és elintézése az eljárás vezetőjétől a telekkönyvi és hagyatéki eljárásokban való teljes jártasságot követel, a mi csak bírósági kiküldöttől várható.

De a bíróságoknál az eljáró bíró csak annyiban legyen elfoglalva más ügyekkel, amennyiben tagosítási ügyei megengedik, illetve a tagosítási bírói funkciót semmiféle végtárgyalás miatt félbeszakítani ne lehessen.

15. Kérdés. A már tagosított területen mily körülmények beálltával és mely idők után lehessen újból kényszer útján tagosítani?

Válasz. A bevezetett tagosítástól számított 30-40 év múlva. Az egy tagban levők (100 holdan felül) azonban ne legyenek kötelezhetőek. A több taggal bíró birtokosok $\frac{2}{3}$ többségének hozzájárulása kikötendő.

(Folytatjuk.)

Az utak befásítása.

A sorfa ültetés ügye még pár évvel ezelőtt is igen szomorú képet mutatott hazánkban. Bármennyit hangoztatták is az irányadó körök, hogy az utak mellé ültetett fák a közvagyonosodást szolgálják, mégis csak a pusztában kiáltó szavaként hangzott a buzdítás: az utak mellé csak imitt-amott ültettek fákat s meglévő kevés faültetvényeink is elszomorító tanúságot tettek arról, hogy édes hazánkban nem annyira az elemi csapásnak, mint inkább az emberi rombolási vágnak vannak kitéve az élőfák, holott pedig a fa minden vidéken majdhogyan nem annyira szükséges, mint a mindennapi kenyér.

Kétségtelen, hogy a gazdaembert alig boszanthatja valami jobban, mintha elpusztítva, meghasogatva látja azokat a fákat, melyeket — a régi időkben — oly nehezen birt megszerelni s melyeket oly gondosan és szeretettel ápolt; kétségtelen az is, hogy ily vsndalizmus láttára igen elkedvetlenedik a gazda s elveszíti kedvét, nem szívesen ültet máskor fát. A fáknak országszerte való nagymérvű terjesztése előtt tehát a kiültetett fák „életbiztosításáról“ kellett gondoskodni, hogy majdan ráérjenek megerősödni és gyümölcsöt is teremni. Erről gondoskodott — sok feladatának teljesítése mellett — a mezőrendőri törvény. Kéri azonban a tanfőriak közreműködését is a földmívelési kormány, mert a fák életbenmaradásához az a fő, hogy a nép fiaiban meg legyen a szép és nemes iránti érzék s hogy ne csak a félelem, hanem a természet szeretete buzdítsa őket arra, hogy szeressék a fákat.

A mezőrendőri törvény életbelépte előtt méltán ért bennünket azon vád, hogy nem bírjuk eléggé megbecsülni és hasznunkra fordítani az áldott magyar föld és a természet által e téren nyújtott előnyöket. Az Alföld híres gyümölcsstermelő vidékein akácfát, jegegyét ültettek apáink, sőt legtöbb helyen fák nélkül, dísztelenül hagyták ránk utait, holott Alföldünkön a meggyfa, kajszinbarack s az almafa is kitűnően díszlenek.

Am a törvény 43. § ma már kimondja, hogy: „A községek kötelesek a határ kiterjedéséhez és a befásítandó utak és területekhez mért, de legalább egynegyed kataszteri hold nagyságú, kellően berendezett faiskolát fenntartani...“ E községi faiskolák kezelését a törvény — már szakértő közeg híján — a 44. §-ban lefektetett elvek szerint a néptanítókra bizza, de a 45. §-ban azt is kimondja, hogy a faiskola kezelője köteles a községi tanköteles gyermekeket a fatenyésztésben gyakorlatilag oktatni. A 46. § minden törvényhatóságnak kötelességévé teszi, hogy szabályrendeletileg állapítsa meg, hogy a vidéken legjobban díszlő fa és gyümölcsfajokból a községi faiskolában, melyek tenyésztésnek és hogy mindenütt, hol a szederfatenyésztésre a talaji és éghajlati viszonyok alkalmasak és selyemtenyésztés üzetik, vagy annak meghonosítása remélhető: a selyemtenyésztés érdekében a szederfatenyésztésre különös gond fordítassék. A törvény végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet a fatenyésztést érdeklő megyei szabályrendeletek megalkotásának határidejét 1896. évi január hó 1-ső napjában határozván meg, ma már valamennyi törvényhatóság szabályrendeletileg gondoskodott a fatenyésztés fellendítése érdekében eléje szabott teendők teljesítéséről. A törvény 47. §-a elrendeli, hogy a faiskolából nyert csemeték első sorban vízmosások és kopár területek befásítására, futóhomok megkötésére, meredek partok és szakadások biztosítására és megvédésére, azután pedig a közutak, utcák és terek, valamint községi legelők befásítására fordítandók. Az utak mentén szükségessé vált faültetésekre, azoknak megóvására és hasznosítására nézve, a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény, a szükséges intézkedéseket megtévén, arról is gondoskodott, hogy nálunk is

épp úgy, mint a külföldön, szigorú büntetés érje a gyümölcs tolvajt, vagy azt, aki a fákat megcsonkítja és rongálja.

Ime a fák élete és jövője ekként végre — valahára nálunk is biztosítottván, a földmívelésügyi kormány az 1893-ban megindította és 1896-ban befejezte az utbejárásokat, melyek során az ültetendő fanemeket a különböző vidékek szerint a lehető legelőnyösebben meghatározta, lehetőleg olyan fanemeket választott ki mindenüvé, melyek az illető vidéken legjobban díszlenek és legjobban teremnek és egyúttal arról is gondoskodott, hogy ezen teljes szakértelemmel az ország egyes vidékeire kijelölt és odavalónak bizonyult fanemek felsorolása mielőbb közismertté váljék, azután pedig Ritter Gusztáv kolozsmostori m. kir. gazdasági tanintézet főkertészszel az országutak befásítását végrehajtó és a fásítást tovább kezelő közegek számára, nevezetesen a fák elhelyezésére, a fásításhoz használt fák sajátosságaira, az ültetéshez szükséges anyagok beszerzésére és alkalmazására a megérkezett fáknak az ültetéshez való elkészítésére, a faültetés módjaira és a kiültetett gyümölcsfák gondozására nézve „Utmutató“-t íratott, mely a befásítás végrehajtásához szükséges dolgokra a kiültetést végző utkastereket, az ültetést végző utkastereket és az összes érdeklődőket megtanítja. A fatenyésztési szakmunka már harmadik kiadását éri és több mint 25 ezer példányban forog közkezen. A munka oly népszerű formában van előadva, hogy azt még a legegyszerűbb elme is képes megérteni. Ezenkívül a földmívelési kormány időszakonként tanfolyamot is tart, melyeken az utkasterek, utkasterek a befásítás sikerének biztosítása céljából tőlük megkivánt ismereteket szerzik meg. Mindeközben, ahol a fásítás történik, az alkalmazott utkasterek és utkasterek részére — az ültetést megelőzőleg — 4 napos faültetési és faápolási tanfolyam tartatik s így az utkasterek kellő ügyességgel és szakismerettel fognak az ültetéshez. Évről-évre 9 helyen tartatik ily tanfolyam. Ezenkívül a kertészeti, főleg pedig a fatenyésztési ismeretek terjesztésére a földmívelésügyi miniszter évenként *Keszthelyen, Kolozsvárt és Kis-Szebenben* 10 napos tanfolyamot tartatott, melyeken faiskolakezeléssel megbízott néptanítók vesznek részt. A múlt évben kísérletet tett a miniszter egy újabb intézménnyel is, nevezetesen, a falusi lelkészek számára is tartott gyümölcsészeti tanfolyamot s ezen intézmény éppen a lelkészeknél, oly nagy érdeklődést keltett, hogy a hirdetett 12 helyre 172 lelkész pályázott. tekintettel arra, hogy ugy hazánkban, mint a külföldön is, a jelesebb és szenvedélyesebb pomológusok éppen a lelkészek közül kerültek ki, tekintettel továbbá arra is hogy a tanfolyamban résztvetteknél nagy buzgóság és előszeretettel tapasztaltatott a gyümölcsstermelés ügye iránt, szándéka a miniszternek ezen lelkészi tanfolyamot ugy a folyó évben, mint a jövőben is megtartani. Az orosházi fiu és leányiskolával kapcsolatos kertgazdasági tanfolyam utján 225 fiu és 115 leány nyert kertészeti oktatást. Az istvántelki kertészeti iskola négy éves tanfolyamán 30 árva fiu részesül kertészeti oktatásban.

Az állami utak befásítását az állami építészeti hivatal eszközli, a megyei és községi utakat pedig az illető törvényhatóság. 1900-ban már 67.000 drb. 2 m. magas gyümölcsfa foglalt helyet az *állami-utak* mentén, az erdőlyrészi vonalokon, hol az ültetés ezelőtt 4 évvel kezdődött, már 1900-ban hozta az első termést. A törvényhatósági utak befásítása — mondja a jelentés — már lassabban halad, mindazonáltal Bars, Kis-Küküllő, Somogy, Vas, Trencsén, Pest-Pilis Solt-Kiskun megyék területén is csak 27 km. hosszú útvonal van gyümölcsfákkal beültetve. Hogy a gyümölcsfákkal tervezett utbefásításokat előmozdítsa, elhatározta Csákváron kívül még két helyen kívül még két helyen oly faiskolát rendeztet be,

honnét a törvényhatóságok utaik mellé magas törzsű fákat nyerhessenek.

A fásítás céljaira leginkább a gyümölcsfák használatnak és az erdei fák csak ott ültetnek, a hol a gyümölcsfák már nem tenyésznek haszonnal. A selyemtenyésztés érdekében pedig megállapodás történt a kereskedelmi miniszter ural, hogy 24 Jéli és alföldi vármegye területén úgy az állami, mint a törvényhatósági utak is eperfákkal ültetessenek be. Leghátrább állanak befásítás dolgában a községi utak és terek, miután ide a fákat a törvény értelmében tisztán és kizárólag a községi faiskolák tartoznak előállítani, ezek azonban még igen lassan fejlődnek. Nagy gondot fordít a földmívelési kormány az utak befásítására. Az országutak ültetéséhez szükséges fanemekről és fajtákról az állami faiskolákban gondoskodnak és lehetőleg magas törzsűeknek nevelik. A *faállomány szaporítása* végett a már meglévő 22 állami faiskola intenzívebb kihasználására minden lehetőt elkövet. Így pl. a lugosi állami faiskola területét 10 holddal nagyobbította s a területet szilvacsemetékkel be is ültette. Minthogy e gyümölcsnemből oltás alá alanyul szolgáló csemetékben nálunk nagy a hiány, Orleansban és Angersben 600,000, Myrabolan és Saint-Julien-szilvacsemetét vásárolt és vele valamennyi állami faiskolát két évre szilvaalanyokkal ellátta. A folyó évben az állami faiskolákból kiadatott 118,565 drb. alma, 48,871 drb. körte, 78,802 drb. szilva, 67,937 drb. cseresznye és meggy, 41,825 drb. kajszin és őszi barack, 2,463 drb. mandula és 9,935 darab egyéb oltvány, valamint végül 9,509 db. diófa, *vagyis összesen 377,993 darab*. Amennyiben pedig az állami faiskolákból fennállásuk óta kiadott nemes gyümölcsfák száma 1,495,227 darabra rug, az 1895. évben tartott összeírás óta az ország 65 milliónyi gyümölcsfaállománya 8 év alatt csak az állami faiskolákból már is másfél millió nemes, értékesítésre kiválóan alkalmas fajtájú gyümölcsfával szaporodott. Községi, egyleti és iskolai faiskoláknak segélyül kiutaltatott 957,912 drb. alma, 458,500 drb. körte, 13,858 drb. szilva, 81,400 cseresznye és fajmeggy, 92,837 drb. kajszin barack, 17,513 mandula, 26,307 drb. dió, 222,200 eper és 167,653 drb. egyéb csemetét, *vagyis összesen 2,045,180 drb. vadcsemetét*. Fennállásuk óta az állami faiskolákból $10\frac{1}{4}$ millió gyümölcsesegete lett kiosztva, és ha a legrosszabb esetet véve fel, a benemesített és felnevelt csemeték számát 25% -ra teszszük, akkor is a hazai gyümölcsállomány ezen közvetett úton ismét harmadfél millióval szaporodott.

Biztos uton indul tehát az utak befásításának nagy munkája. Az állami és községi faiskolákban van már elég csemete, jut azokból okkal-móddal mindenüvé, a hol szükség van azokra — az ültetendő gyümölcsnemeket és fajtákat minden országra nézve, ahhoz értő szakemberek állapítják meg, a — megyei utak befásítása pedig már-már befejezéséhez közeleg s mint fent említve volt, az utmestereket és utkaparókat külön tanfolyamon tanítják ki a befásításhoz szükséges ismeretekre és külön a számukra írt Utmutatóval látják el őket. Az intéző körökből tehát bizvást elmondhatjuk, hogy mindent megtesznek, hogy a gyümölcsenyésztésünk terén tapasztalt mulasztásokat pótolják. Reméljük, hogy népünkben, — különösen az új nemzedéknek az iskolákban való kitanítása folytán — megszűnik a régi közöny. Adja Isten, hogy nemsokára mi is büszkének lehessünk fákkal körülszegett utainkra és ne érjen bennünket az a vád, hogy nem bírjuk eléggé megbecsülni és használni az áldott magyar föld és a természet által nyújtott előnyöket s valóban megnyugtató sorokat olvasunk erre vonatkozólag a földmívelésügyi miniszter legutóbbi jelentéséből, mely örömmel emlékezik meg ama kellemes tapasztalatról, hogy a „kiültetett fák — dacára a baljóslatoknak — alig 6% kivételével mind megmaradtak és jól diszlenek, sőt egyes vonalokon már némi

termést is hoztak. *Ezen sikerben nem kis része van közönségünknek, mely a fák iránt hovatovább nagyobb előszerezetet tanusít.*“

Cirus.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

† **A takarmányrépa termesztéséről.** Szarvasmarha állományunk legkitünőbb teli takarmányát tudvalevőleg a répa képezi. Ezt az ország gazdaközönsége már be is látta, s alig van gazdaság, a mely répatermeléssel ne foglalkozna. Mindamellett a répatermesztés körül egy nagy hibát követünk el, mert talajaink alig félfannyi répát teremnek, mint a mennyit helyes eljárás mellett teremthetnének. Egyetlen növényünk sincs, a melynél trágyázással, műveléssel és fajkiválasztással olyan módon fokozhatnók a terméseket, mint épen a répánál. Ennek illusztrálására a számos közül csak egy példát hozunk fel, amely szerint egy gazda trágyázással a következő répaterméseket érte el: Istállótrágya és trágyalével eléretett egy morgenon 196 q., istállótrágya és trágyalével 50 kg. szuperfoszfát, 50 kg. chilisalétrom 24 q., istállótrágya trágyalével 75 kg. szuperfoszfát, 100 kg. chilisalétrom 284 q.; istállótrágya trágyalével 150 kg. szuperfoszfát 100 kg. chilisalétrom és 75 kg. kálisó 295 q. Ezen egy példából is látható, hogy az istállótrágyán kívül műtrágyával rendkívül lehet fokozni a termést, s hogy 25–30 korona áru műtrágya a répatermést közel 100 méter-mázsával emelte; ha a répa értékét csak 80 fillérre teszszük is, morgenenként a tiszta jövedelem 50 koronával fokozható. (Egy katasz. hold = 325 morgen.) Hogy ilyen eredményeket érhesünk el, meg kell mindent tennünk, mert nem elegendő a műtrágyázás magában; az őszi szántás legyen mély s az istállótrágyát is őszzsel kell alászántanunk, a földet pedig úgy megmunkálnunk, hogy az a lehető legporhanyóbb legyen. A vetést meglehetősen sűrűn kell eszközölnünk, mert nem a nagy répák, de a középnagy és a sok répa adja a nagy termést. A nagy répák kevesebb táplálékot tartalmaznak s kevésbé jól tarthatók el. Ezért is a sorok egymástól legyenek 45 cm.-re, a répák egymástól távolsága pedig legyen 30 cm. Ilyen vetési mód mellett 12 kg. mag szükséges egy kat. holdra, a melyet elvetés után többször hengerezünk meg. A trágyázást illetőleg leghatásosabb a chilisalétrom, a melyet a csirázás megindulása után 3 heti időközben szórunk ki fejrtrágya gyanánt. Igen fontos azonban a foszforsav is, mert nemcsak a termést fokozza, de az érést is siettetni a mi igen nagy előny különösen, mert az érett répa jobban eltartható. Nagyon fontos dolog azután az egyezés keresztülvitele és az idejében megejtett kapálás. Mindenesetre olyan répafeleket termesztünk, a melyek a legbővebben termőnek vannak elismerve. Ilyenek az eckendorffi alakuk, az olyanok tehát, a melyek nem elhagyasodók, hanem mindkét végükön csonkítottak látszanak. Ezeknek csak karó gyökerük van, kevés a rostos gyökér, oldalgöyökük pedig nincs. Ezek közül rendszeren a legnagyobb termést adják a Kirsche-Ideál, Óriás-henger, Golden Tankard, Oberndorfi és Eckendorfi henger. Igen jók az Oberndorfi répák is különösen lazább talajra, jobb talajon erős trágyázás mellett könnyen üregesek és romlkonyak lesznek. Miután azonban ezen répáknak más és más talajigényük van, helyesen az a gazda jár el, aki kicsinybeni kísérletezéssel állapítja meg, hogy viszonyai között melyik adja a legnagyobb termést s nagyban azután azt fogja termelni. Mindenesetre nemcsak egyéni, de nemzetgazdasági háson volna ha a répafelek termését átlag $25\text{--}30\%$ -al emelni tudnók, ami egyáltalán nem lehetetlen.

† **A növények sápkórja.** Cserépbén tenyésztett növényeinknél igen gyakran tapasztalhatjuk azon jelenséget, hogy a kezdetben fejlődő levelek halványzöld színűek, majd a

későbbiek sárgák s végül az utolsók egészen fehérek. Ha e jelenséget konstatáljuk, azt mondjuk, hogy a növények sápkórban szenvednek. A sápkórnak okát pedig az képezi, hogy a klorofil testek képződéséhez hiányzik a növények zöld színére befolyást gyakorló vas. Próbáljuk csak meg a növényeket nem földben, hanem oly vízben felnevelni, a melyben sók alakjában megadtuk a növények kifejlődésére szükséges tápanyagokat, a vas kivételével. Látni fogjuk a fentebb vázolt fejlődési menetet. S ha most a tenyészoldatba csak néhány csepp vasoldat sőt csepégtetünk, nemsokára észlelhetjük a levelek zöldülését. A cserépbén tenyésztett növényeknél észlelt ezen jelenség megfigyelésre indította a gazdaság terén buvárkodókat arra is, vajjon kinn, a szabad mezőn ugyan nagyban termelt növényeknél tapasztalható e ugyanezen baj? s különösen tapasztalható e a gyümölcsfáknál? A megfigyelés eredményét igen érdekesen írja le egy német mezőgazdasági szaklap legutóbbi száma, a melyből érdekesnek véljük a gyógyítás módját a következőkben közölni. Gyógyítható a sápkórság, vagy úgy, 1. hogy a földet vasoldatokkal öntözik, 2. vagy úgy, hogy a lombotzatot permetezik be, 3. hogy a fásnövények megfúrt törzsébe öntik az oldatot. Mivel a sápkóros növények gyökerei csak igen gyenge tevékenységgel bírnak, rajtuk az által, hogy a talajt vasoldatokkal megöntözzük, nem vagyunk képesek segíteni, mert a gyökerek nem bírják a vasoldatokat absorbeálni. Ezért tanácsosabb a vasat közvetlenül a lombotzatnak nyújtani és pedig egészen úgy, mint ahogy a rézgálic és mészből a bordeaui keveréket szokták készíteni, csak hogy természetesen a rézgálic helyett vasgálic veendő. Az így kezelt növényeknél már néhány nap múlva észlelni lehet a klorofil képződését, még pedig azon helyeken, a melyeket a megszáradt vasoldat-cseppek fedtek. Tekintettel arra, hogy a sápkóros növény nagyon gyenge termést szokott adni, előforduló esetben, ajánljuk a közölt gyógymód alkalmazását.

† **A tarack irtása.** Sokat, nagyon sokat irtak már arról, hogy hogyan kell szántóföldjeinket az annyira veszedelmes taracktól megszabadítani, de ennek dacára, ha utazásaink alkalmával egy-egy pillantást vetünk a vasut mentén elterülő táblákra, annyi tarackot látunk, mintha csak mesterségesen akarnák a gyomot szaporítani. Egy külföldi gazdasági lapban most a következő tapasztalását közli egy gazda: Ő a szántóföldnek erősen betarackosodott részét kétszer megszántatta, majd boronával s az amerikai irtókapával megmunkáltatta s ezután bevetette sárga mustárral. A mustár a jól megporhanyított földben rendkívül gyorsan fejlődött s midőn virágzásnak indult, alászántatott. Az alászántással egyidejűleg eltűnt a tarack is, s azóta nyoma sem mutatkozik. Ebből kifolyólag azt ajánlja a gazdának, hogy a tarackos földeket június, vagy augusztusban mustárral vessék be s azután ezt virágzaskor szántsák alá. Szerinte fődolog az, hogy a mustár gyors fejlődésnek indulhasson és a tarackot elnyomhassa; minélfogva a talaj jól megporhanyítandó. Sovány talajokat, a hol a mustár kellőképpen ki nem fejlődnek, istálló és műtrágyával kell megtrágyázni s azonkívül a mustárt kétszer oly sűrűn elvetni, mint normális körülmények között. Mi azt hisszük, hogy nem csak a mustár lehet alkalmas a tarack elnyomására, hanem más gyorsan növő s a talajt jól beárnyékoló növény is; s a midőn erre vonatkozólag gazdáink figyelmét felhívjuk, még csak azon megjegyzést teszszük az előadottakhoz, hogy az illető növényt nem kell feltétlenül alászántani, hanem azt takarmánynerés céljából le is kaszálhatjuk.

† **A kálitrágya mint fagy elleni védőszer.** Dr. Brauman müncheni tanár a kálitrágyának fagy elleni védőhatására vonatkozólag igen érdekes kísérleteket folytatott. A kísérleti földek burgonyával voltak bevetve és azt tapasztalta, hogy azokon a parcellákon, me-

lyek nem voltak kálitrágyával megtrágyázva, a fagypontnál nem sokkal mélyebben fekvő hőmérsékletnél a burgonya csemete elfagyott, míg a kálival trágyázott csemeteknek semmi bajuk sem esett. Egy fagyos szeptemberi éjjel különösen szembetűnő volt a kálitrágyának fagy elleni védőhatása. Egy ár nagyságu három veteményágy nem kapott még kálitrágyát, a többi veteményágy meg volt trágyázva. A három ágyon nevelt vetemények mind kifagytak, a többi vetemény épségben maradt. A kálitrágya e hatása abban találja magyarázatát, hogy a növényben a kálissókkal összefügg annak szénhidrát szerzeménye (cukor, keményítő), káliban szegény növények tehát kevesebb szénhidrátot képesek szövetükbe felszívni. A szénhidrátok azonban a növények anyag cseréjére és hőfejlesztésére szolgálnak. Káliban szegény és így szénhidrátban szegény növények tehát kevesebb hőt fejlesztenek és így könnyebben megfagynak, mint a kálitrágya által káliban és így szénhidrátban bővelkedő növények. (*Deutsche Landw. Zeitung.*)

+ **Egy túlhízott sertésről** ad a „Deutsche Landw. Presse“ hirt. E szerint Köhler H. hofgeizmari hentes 1901. augusztusban vett a hofgeizmari (Németország) uradalomból egy disznót 150 forintért. De miután a disznó rendkívül nagy példány volt és még roppant sok eledelt vett magához, elhatározta, hogy tovább hizlalja. Ez év január 28-án levágta az állatot és 436 kgr. vágósúlyt mutatott. Tehát élve mintegy 550 kgot nyomott.

IRODALMI SZEMLE.

Kardos Árpád, az Országos Magyar Kertészeti Egyesület titkára, könyvecskét irt a „*Házi- és udvarkertek berendezéséről*“. A művecke az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiadásában jelent meg és 2 kor. 50 fillérért rendelhető meg a „Patria“ nyomdánál (IX. Üllői-út 25.), vagy bármely könyvkereskedésben, valamint a kertészeti egyesületnél is.

Kertészkedő közönségünk már régóta érzi a hiányát egy olyan könyvnek, amelyben tájékoztat nyer arra nézve, hogy miképp kell házi és udvarkerteket berendezni. Főleg a benyúló kertekért iránt nagy az érdeklődés, melyek a léczkerítés mögött oly kedvesen kändikálnak ki az utcára és oly gyönyörűen díszítik azokat a bármily szerény lakóházakat, melyeknek ablakai előtt terülnek el.

Kardos Árpád könyvecskéje, melyet *Ilse-mann Keresztély*, Budapest fő- és székvaros főkertésze vizsgálta át, a szónak legszorosabb értelmében hézagot pótol nemcsak kertészeti irodalmunkban, hanem kertészetünkben is. Alapos választ nyújt minden eféle kérdésre és utbaigazítást ily házi kertek berendezésére.

A kis mű ugyszóiván nélkülözhetetlené fog válni ott, hol szeretik a virágot és a lakások csinosságát, ezeknek pedig elvitázhatatlanul a legnagyobb ékességét a házi kert, udvarkert és benyúló kert helyes létesítése által lehet megtudni.

Az igen bő tartalma művecskét 23 fekete és 2 színes tábla díszíti, sőt a szöveg között 22 művészies kivitelű magyarzó ábra is van nyomtatva.

Helyesen jegyzi meg Ilse-mann főkertész ur, a ki a művecskéhez a bevezető sorokat írta, hogy ha a könyv kevésbbé a szakember részére van is írva, de annál nagyobb fontossággal bír a kortkedvelő, az amatőr részére. Ez számos hasznos tanulságot fog meríteni e kis könyvből, nemcsak arra nézve, hogyan díszítheti évente kis kertjét, hanem gyümölcsfajtáink és konyhakerti növényeinkre nézve is

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Kosárkötő tanfolyam.** E hó 7-én fejeztetett be a nagy-sármási telep-községben a Darányi miniszter támogatásával, az E. G. E. által rendezett 7 hetes kosárkötő tanfolyam, a melyen 20 tanuló cca 100 drb. vesszőtár-

gyat készített. Ezek java az őszi Pozsonyban rendezendő orsz. gazdasági kiállításra szemeltetett ki, a többi készítmény s műhely-eszközök a szorgalmasabb telepes fiatalság között osztatott szét. A bezáró ünnepélyen Dobay Lajos ev. ref. lelkész emlékezett meg hálával Darányi ministerről s az E. G. E.-ről.

— **A földhitelintézet a gyümölcsstermelésért.** A magyar földhitelintézet 1892-ben elhatározta, hogy tíz esztendőn keresztül minden évben öt ezer koronát bocsájt a földmívelésügyi kormány rendelkezésére, hogy a kiváltságos gyümölcsstermelőket és gyümölcsfajokat megjutalmazza. Az elmúlt tíz évben 180-an nyertek az intézet adományából 600—200 koronás jutalmakat. Az intézet *Darányi* miniszternek a gyümölcsfaterenyésztés körül való tevékenysége előmozdítására ismét 10 éven keresztül évenként 5000 koronát ajánlott fel. *Darányi* földmívelésügyi miniszter örömmel vette az intézet hazafias ajánlatát, melylyel ismét alkalom adatik, hogy a faiskolai kezelőket buzgó tevékenységre ösztönözze.

— **Borgazdasági kurzus néptanítóknak.** *Darányi* földmívelésügyi miniszter rendeletére, úgy, mint az előző években, ez idén is négy hétre terjedő szőlő és borgazdasági kurzusok lesznek néptanítók részére. Ezek a kurzusok Szent-Endrén, Tapolcán, Pozsonyban, Egerben, Tarcalon, Bihar Diószegen, Ménesen és Nagy Enyeden lesznek. A kurzusok április hó 29-én kezdődnek. Akik felvételüket óhajtják, kérvényeiket királyi tanfelügyelőjük útján folyó évi április hó 15-ig kell benyújtaniuk az illetékes kerületi szőlőszeti és borászati felügyelőséghez.

— **A prágai gabonatözsde a határidő-üzlet ellen.** A híg képzelhető, hogy tözsdei határidő-üzlet ellen erélyesebben és nyomatékosabban tiltakozzanak, mint ezt a prágai gabonatözsde tette. A bécsi mezőgazdasági terménytözsde ugyanis meghitta egy tárgyaláshoz, a melynek célja a kormány terménytözsde-javasata ellen teendő lépések megvitatása volt. Ennek a törvénytervezetnek célja ugyanis, a képviselőház szerint, a tözsdei határidő-üzletek tilalma, a kormány javaslata szerint pedig ennek korlátozása és csak annyiban foglalkozik a tözsde szervezetével, a mennyiben az ezt a tárgyat illeti. De a prágai tözsde tanács azt határozta, hogy a tanácskozásokon csak akkor vesz részt, ha a határidő-üzlet megvitatása elmarad, mert a prágai tözsde csakis az effektív üzlet fenntartását kívánja.

— **A juhmetely Csikban.** A csikvármegyei gazdasági egyesület Csikszeredán ülést tartott *Bece* Antal vármegyei alispán elnöklésével, a melyen megdöbbenéssel tárgyalta annak a gazdasági csapásnak arányait, mely Csikban a juhtenyésztést a végső tönkretévéssel fenyegeti: *a metely immár a juhokról a szarvasmarhákra is átragadt* s az egykor virágzó csiki juhászat a végét járja. Az egyesület fölhívja a földmívelésügyi ministert, hogy Csiknak legszegényebb osztályát ért ez óriási csapás enyhítése végett tegyen meg minden lehetőt.

— **A cselédpénztár reformja.** A földmívelésügyi tárca költségvetésének tárgyalása során *Darányi* földmívelésügyi miniszter beszédében jelezte, hogy a gazdasági munkások és cselédek segítőpénztáráról szóló törvényt a munkások érdekében leendő újabb intézkedésekkel kiegészíteni szándékozik s e tárgyban legközelebb egy novellaris törvényt nyújt be. Mint értesülünk, az erről szóló törvényjavaslat már is készen van. A javaslat lényegesebb intézkedései a következők: Eddig a tagságdíjat a tagnak haláláig kellett fizetni. A javaslat azt mondja ki, hogy csak 25 évig kell a tagdíjat fizetni. Kimondja továbbá a javaslat, hogy ha a tag előbb meghal, sem mint segélyigényo lehetne, a család visszakapja a befizetett összeget. Az új javaslat a gazdasági cselédbiztosítást is előbbre viszi egy fontos lépéssel, kimondván, hogy ha a

gazda cselédje után maga fizeti az évi díjakat és e cselédje a szolgálatból kilép, — a gazda jogosult egy másik cselédet fölvetetni a tagok közé s így a befizetett díjakat annak javára számítani. A javaslatban ki lesz mondva, hogy bárki kettőnél több tagsági könyvet is szerezhet, így a kisebb állású gazdatisztek is igen megfelelő segélyt biztosíthatnak maguknak az intézménynél. Felöleli a javaslat a temetkezési és kiházasítási biztosítás dolgát is, úgy, hogy 10 fillér heti befizetésével temetkezési, vagy kiházasítási segélyre biztosíthatják magukat a földmívelők.

— **Kötelező tuberkulinojtás a román határon.** A román kir. kormány ideiglenesen oly intézkedést léptetett életbe, hogy a külföldről Romániába bevinni szándékolt oly tehenek, a melyeknek származási igazolványain nincs az bizonyítva, hogy már előzetesen tuberkulinnal beoltattak, a határszéli vesztégintézeti állatorvosok által Romániába való bebocsátás előtt tuberkulinnal beoltandók.

— **Bulgária tojáskivitele.** Ruszcsukból írják: A tojásarak az utolsó hetekben Várnában, Ruszcsukban és Plevnában, valamint a közbeneső állomásokon 100 darabonként 4-90 és 6-10 ezüst frank közt változtak. Az eladások a szofiai állomáson kocsirakományokban, a külföld részére elvámolva és ládánként 14-10 tojással 75—76 aranyfrank árban történtek. Március hónap első hetében a ruszcsuki tojás-kiviteli társaság maga 7 kocsirakomány tojást (750—800 láda) küldött külföldre.

— **Munkásházak az Alföldön.** *Darányi* földmívelésügyi miniszter Bács-Bodrog-, Csanád-, és Jász-Nagykun Szolnok vármegyének munkásházak építésére egyenként 20—20 ezer K. államsegélyt utalványozott. Az államsegélyeket a munkástörvény által létesített községi segélyalapok fogják kezelni s ebből a munkások telekvételre s házuk felépítésére kapnak segítséget.

— **A hernyóirtás érdekében.** Az állami rovartani állomás megfigyelései szerint az idej gyümölcsöket veszélyeztető kártékony hernyók nagyobb mérvű kártételeitől lehet tartani. Ez okból a földmívelésügyi miniszter körrendeletileg hívta fel az összes vármegyei és városi törvényhatóságok figyelmét, hogy az irtásra vonatkozólag kiadott utmutatásokat minél szélesebb körben terjeszszék s a hernyófészkek elpusztítása iránt a törvény értelmében intézkedjenek. A fogatosított hernyóirtás megvizsgálására a miniszter szakközegeit, a törvény által megállapított határidő után, az ország több vidékére ellenőrzés céljából ki fogja küldeni. — A rovartani állomás által kiadott hernyóirtási utmutatás a nevezett állomástól (II., Oszlop-utca) ingyenesen megszerezhető.

— **Nemes baromfiak összeírása.** A földmívelésügyi miniszter ez év első felében esz-közlendő cserebaromfikiosztásra szükséges himbaromfiak bevásárlásával Hreblay Emil állattenyésztési felügyelőt bizta meg. A szükséglet 2841 darab langshan és plimut-kakas, 145 db. bronz-pulykakakas, 681 darab emdeni gunár és 469 darab pekingi gácsér, összesen tehát 3636 darab nemes himbaromfi. E szükséglet ez év április végéig szerzendő be. Nevezett felügyelő felkérte a baromfitenyésztők országos egyesületét arra, hogy a bevásárlásoknál segédkezet nyújtson neki; felhívják az ország összes baromfitenyésztőit, akiknek a jelzett fajta eladó baromfiak vannak, hogy azokat a fajta, darab és ár megnevezésével a baromfitenyésztők országos egyesülete titkári hivatalában Budapest, XI. ker. Köztelek, üllői út 25. jelentsék be.

— **Uj vasut Kolozs- és Szilágy megyék területén.** A Kolozsvártól néhány kilométernyire fekvő M-Nádas állomástól kiindulva M-Sárd községen át Zsibóig egy új vasutvonal építését tervezik, melynek kifizetési munkálatai már folyamatban vannak. Miután a költségek beszerzéséről gondoskodva van, úgy lehet, hogy az építéshez még az idén hozzá fognak.

— **A gazdák adója.** Ung vármegye köriratot küldött szét az ország minden vármegyéjéhez, melyben azt a javaslatot teszi, hogy a földműves osztályhoz tartozó adófizetők ellen adózásuk miatt csak október és január hónapban legyen szabad a végrehajtást foganatosítani, hogy a földművelők ne legyenek kénytelenek terményeiket adó miatt elveszteni.

— **Phylloxera zárlat.** Udvarhely vármegye *Székely-Udvarhely* községe szőlőiben a fihylloxera jelenléte megállapítván, nevezett község határa a földművelésügyi miniszter 6884/1902. számú rendeletével zár alá helyeztetett.

— **Félezer gyümölcsfa.** Közel ilyen mennyiségben adományozott a földművelésügyi kormány gyümölcsfát több kolozsmegyei községnek (N.-Almás, D.-Széplak, N.-Sármás, stb.) Oly fontos intézkedés ez, melynek révén kisbirtokosaink jövedelmező kereseti forrásra tehetnek szert.

— **Tenyészállat-árverés.** A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság tisztavérű magyar erdélyi fajta tenyésztejből származó 11 darab fiatal tenyészbika, 5 darab kisorolt, illetve számfelüli különböző kora tehén és 7 darab három, illetve két éves üsző, Tordán az állami gazdaság majorjában folyó évi április hó 21-én délelőtt fél 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján készpénzfizetés ellenében eladásra bocsájtatik. Ezen árverésre az érdeklődők Kolozsvár felől a reggel 6 óra 11 perc-kor induló 502. számú gyorsvonattal: Tövis-Kocsárd felől az 505. számú személyvonattal Gyéresen át reggel 7 óra 55 perc-kor érkezhetnek Tordára. Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai m. kir. ménegazdaság intézősége által (Kolozspusza, utolsó posta Kolozs távirda állomás Kolozs-Kara) az érdeklődőknek megküldetik. *Árverési feltételek:* 1. A kiállítási áron felül a legkisebb ígért bikáknál 10 korona, teheneknél 5 korona lehet. 2. Vevő tartozik minden egyes megvett állat után 4 korona darabpénzt és III. foku nyugtábelveget fizetni. 3. A megvett tenyészállat a legrövidebb idő alatt átveendő és elszállítandó, esetleg vevő veszélyére nyolc napig itt hagyható, nyolc napon felül a takarmányozás önköltségén felszámítatik. 4. Vasuton szállítandó tenyészállathoz — a mérsékelt szállítási díj elnyerhetése végett — szállítási igazolvány adatik. Kivánatra a tenyészállat vasútra rakását a ménegazdaság intézősége eszközölteti.

— **Díjzabás-módosítás a keleti vasúton.** A keleti vasútak a szerb államvasúttal egyetértőleg I. évi hó január 1-től egyes díjzabási tételeket módosítottak, melyek a monarchia és Németország némely vasút-állomásaira szánt gyümölcsre, valamint a

monarchiából és Bulgáriából saját vonalaik egyes állomásaira vonatkoznak.

Üszkübről konzulátusunk január havi jelentésében a fentiekre vonatkozó következő adatok találhatók:

Friss gyümölcs (diót is beleértve), legalább is 5000 kilogram feladásánál, aranyfrankokban 100. kg.-ként: *Üszkübről* Budapestre, csomagolatlan 4.38, csomagolt 4.38; Kumanováról Budapestre, csomagolatlan 3.98; Venetzián-Gradiskoról Budapestre, csomagolatlan 5.16, csomagolt 5.16, Legalább is 10.000 kilogram feladásánál: *Üszkübről* Budapestre, csomagolatlan 3.80, csomagolt 4.38; Kumanováról Budapestre, csomagolatlan 3.48, csomagolt 3.98; Venetzián-Gradiskoról Budapestre, csomagolatlan 4.43, csomagolt 5.16.

A korábbi kombinált díjzabás szerint a *csomagolatlan és csomagolt gyümölcs egyenlő* elbánásban részesült. Németország részére a *friss gyümölcsre és dióra* külön díjzabások alkalmaztak, melyben 3 osztályt különböztettek meg és pedig:

a) legalább 5000 kg feladásánál csomagolatlan és csomagolt gyümölcs után;

b) fuvarlevelenként és kocsirakományokban legalább 10,000 kilogr. csomagolt gyümölcs után.

c) fuvar levelenként és kocsirakományonként legalább 10,000 kilogr. csomagolatlan gyümölcs után.

Ez utóbbi két esetben a 10,000 kg. nál kisebb küldeményeknél mindenkor a teljes 10,000 kg. vétetett számításba.

A *dióra* megállapított külön díjzabás két osztályt különböztet meg és pedig:

a) legalább 5000 kg. feladásánál és

b) legalább 10,000 kg. feladásánál.

A csomagolás nem vétetik figyelembe.

— **A bor foszforsav tartalma.** A francia nemzeti gazdasági társaság január 15-iki gyűlésén Dehérain bemutatta Paturelnek, a Cluny gazdasági kísérleti állomás igazgatójának munkálatait, amely a bor finomsága és foszfortartalma között létező összefüggést tárgyalja. Már Müntz kutatásai is igazolták ezt, most pedig Paturel a beaujeualaisi borokon derít ki és pedig talált: 25—40 frankos kokorokban 125 milligrammot literenkint, 160—200 frankos borokban 293 milligrammot literenkint, 1000 frankos borokban 514 milligrammot literenkint. Csodálatos azonban az, hogy a foszforsav mesterséges hozzáadásával a löréből nem lehet tokajit csinálni. Hogy ha azonban a mustot a törkölyön többször áttersztjük, akkor a bor foszforsav tartalma szaporodik. Müntz tanulmányozva ez a kérdést, konstataulta, hogy a bourgognei (bürgundi) borokban igen sok foszforsav van és hogy bármilyen legyen a szőlő

földje, az ugynevezett grand-cruk, vagyis legfinomabb borokban van a legtöbb foszforsav. Tény tehát az, hogy a borok finomsága és foszforsav tartalma között összefüggés van.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLÓZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsonöket nyujt és **BETÉTRE 5% SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beklüldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Magyar Jelzalog-Hitelbank

Képviselősége Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptökeje 30 millió korona,

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsonöket

nyujt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékkal,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékkal és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymköltvények

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Érdeklődőknek. A „H-k” lappal való ügy, amint az a szerda és csütörtöki napilapokban is olvasható volt, e hó 9-én, Budapesten megfelelő módon elintéztetett. Sajnáljuk, hogy egy komoly közkérdés tárgyalásának így kellett végződnie, de hát: nem mi voltunk ennek okai.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

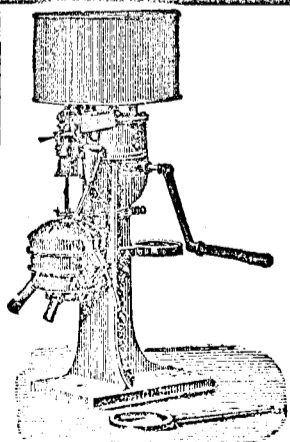
Társszerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

„SIEGENA“ szabadalmazott
TEJFÖLÖZŐGÉP.

Legkönnyebb hajtás! ● ● ● ● ●
● ● Legtökéletesebb fölözés! ● ● ● ● ●
● ● ● ● Legmagasabb munkabírás.

Teljes tejgazdasági (szövetkezeti) berendezések!

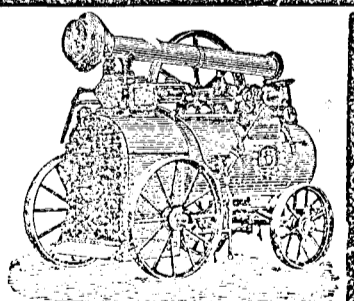
FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

Budapest, V., Külső-Váci-út 80. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(638.)

A Magy. kir. államvasutak gépgyára
gazd. gépeinek eladása

Használt és javított

locomobilok és gőzcseplőgépek.

CSEREÜZLETEK.

Mindennemü gazdasági gépek.

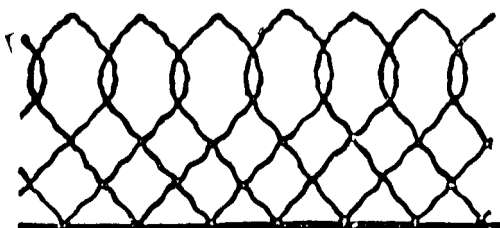
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági-

magyar és csekkamra adiakok rostelyzatot, atlhanyo rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakteretbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ügybetétek (mátráz), sodrony-láb-törők. Képes árjegyzekkel kivánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (339.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546.)

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskendezéséhez
valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok,
továbbá a szegecs és tormánes teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

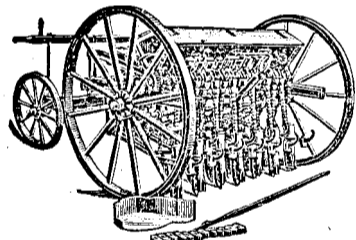
szabadalmazott

önműködő

úgy hordozható, mint kocsira
szerelt

„Siphonia“

fecskendői, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindennemű mag- és különböző magnennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalmaprések-kéz használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, mellett gyártanak és szállítanak

trieurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása

Mayfarth Ph. és Társa

cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

(807.)

BÉCS, II. Taborstrasse 71

több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve.

Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. — Képviselek és ismételtadók alkalmaztatnak

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár
részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiórlás- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

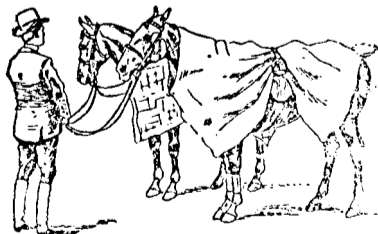
(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati

készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szűkségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embroction ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspor (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/1 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Allandó gépkiallításán Kolozsvártt, minden gyógyszerertárban és nagyobb drogueriakban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfürdő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely *Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül*. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetik közcélu akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert *éjjeli lap* lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfit támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — *kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is*. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

czimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsei támogatásával alakult 1900.

Biztosítási alap:

Kormány hozzájárulásával	400 000— K
Alapítványok és üzletrészekben	1268.080— €
Tartalékok	111 053.60 €
Összesen	1,779 133.60 K.
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen. — Az üzlet eredményében biztosított tagok díjarányban részesülnek. Az 1901. évi üzleteredmény alapján az alapítók 5% kamatban, a biztosított tagok díjvisszatérítésben részesülnek. — Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

Cimbalom

(637.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.
Jegesi Géza,
műokleveles cimbalom-készítő.

➔ *Arjegyzéket bérmentve küldök.* ➔

MAGYAR INTÉZET.

LABORATORIUM

VÉDŐ-OLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE

BUDAPESTEN, VI. Nagy János-utca 6. szám.

TERMEL ÉS SZÁLLIT

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

a) a sertésorbáncz ellen
100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.

b) lépfene ellen
juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . . 15 kor.
szarvasmarhák részére 100 adag ára (I és II. anyag) 30 kor.
lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) . . . 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskeket, oltótűket, szórnyíró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket.

(702.)

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék,

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalék-részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés
362,000 gép.

BUDAPEST,
V. ker., Váci-ut 30 sz.

(859.)

Černovsky & Co.

Ausztia-Magyarország

első és legnagyobb talajmívelési gépek gyára,
Böhmisch-Brod bei Prag. (847.)

Ajánlja általánosan jónak elismert, utolérhetlen, minden versenyen első díjjal kitüntetett s ezért legjobban elterjedt talajmívelő gépeit, mint: eddig több mint 40,000 db gyártva, valamennyi répatermelő országban használatban.

Ugyanaz kombinálva három soros répa művelőgépre, minden vetőgépre alkalmazható és minden talajra alkalmas. Főelőnye a nagy emberi erő megtakarítás.

Kukoricza kultivátor, igen könnyen alkalmazható burgonya, szőlő és komlókertekben.

Chilislétrom szóró,
2, 4, 5 és 6-soros.

Kilencsoros acél kultivátor a tavaszi vetésnél potólthatlan és nélkülözhetetlen.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Magyarországi Vezérképviselő: Neubauer Sándor, Győr.

873. **Tenyészállat árverés.**

A kolozs-tordai m. kir. állami ménesgazdaság tisztavérű magyar erdélyi fajta tenyészetéből származó 11 darab fiatal tenyészbika, 5 darab kisorolt, illetve számfeletti különböző koru tehén és 7 darab három, illetve két éves üsző, **Tordán** az állami gazdaság majorjában folyó évi **április hó 21-én délelőtt fél 10 órakor** nyilvános szóbeli árverés útján készpénz fizetés ellenében eladásra bocsájtatik.

Ezen árverésre az érdeklődők Kolozsvár felől a reggel 6 óra 11 perckor induló 502. számú gyorsvonattal; Tövis-Kocsárd felől a 505. számú személyvonattal Gyéresen át reggel 7 óra 55 perckor érkehetnek Tordára.

Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai m. kir. ménesgazdaság intézősége által (Kolozspusztá, utolsó posta Kolozs távirda-állomás Kolozs-Kara) az érdeklődőknek megküldetik.

Budapest, 1902. március hó.

M. kir. földmívelésügyi Minister.

Tavaszi vetésre

(871.) ajánlok kitűnő minőségű valódi

szlavoniai vető tölgymakkot

legolcsóbb árak mellett.

Weisz Ferenc
S i s z e k e n, (Horvátország.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm. vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Alkalmazást keresők

Gazdatiszti állást keres, vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

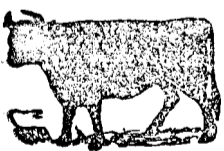
Gazdatiszt középkorú, szakképzett, nagybirtokon szerzett tapasztalatokkal, jövedelem előállítására képességgel; — volt uradalmi intéző és számtartó, azonnali belépésre állást keres. — Számvezetést, ügy a mező és erdőgazdaság minden ágát érti. — Kirúró ajánlatok és bizonyítványokkal, fedhetlen előéletű. — Románul ért. — Czím K. L. alatt a kiadóhivatalba kéretik. (879.)

Különlélek.

Háromszékmegyében, vasut mellett 250 kat. hold, tagosított birtokra, (869.)

bérlőt

vagy óvadékképes **gazdatisztet** keresek. Gazdaság önálló vezetésében gyakorlott egyén előnyben részesül. Dr. K. Tompa Arthur Budapest, I. Bors-utca 6. II. em. 15.

Szeged követlen közleiben. gróf Szapári—Gyálai uradalom területén

Fehérparti gazdaságomban 7 darab igen szép 14 24 hónapos tiszta berni jellegű

tenyészbika

eladó. (870.)

Lichtenegger Gyula
Szeged,
Kárász-utca 16.

Megkeresésre, az állatok megtekintésére, kocsli rendelkezésre bocsájtatik.

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémdöntője Kolozsvárt, Kultorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kivánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (464.)

Érdekes tehenészeteknek, hizlalóknak és más fogtulajdonosoknak.

Olajpogácsa,

legelsőrendű tápanyag mindennemű szarvasmarhának stb.

Teheneknél 1—1½ kg. napi adagolás fokozza a tejlhozamot kétszeresére és a tejnek a minősége is javul.

Juhoknál a legsilányabb szalaktakarmányozásnak megfelelő adagolásával előmozdítja a tejelési és a báránytartó képességet, ugy szintén igen jó jármás ökröknek, hizó marháknak, lovaknak, csikóknak és sertéseknek.

Kapható:

Erczman

Adolfnál

olajmalomtulajdonos

Katonán

Kolozsm.

Minden nap friss termelés. Métermázsája 10 kor., 10 mázsán felüli rendelés 5% engedmény ab Kis-Sármási állomás. (856)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (845.)

Eladó

2 drb.

Poland Kina

tenyészkoca

Czim **G. G.** alatt a kiadóban. (1001.)

(548.)

Hantz Sándor
könyvkötő.

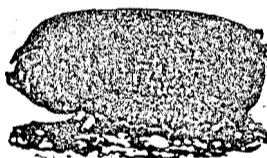
Ezelőtt Hantz György társa

Kolozsvárt,

— Jókai-utca 2. szám. —

E szakmához tartozó munkákat versenytel felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázni.

Telivér

Poland Kina

süldök, kocák és kanok, renyésztesre alkalmas, szép és fejlett példányok 8—9 hónaposak eladók. Ugy szintén tavasz elérésből származó malacokra előjegyzést elfogadok. Szállítás 3 hónapos kortól kezdve.

Tudakozódások:

Ordódyne Mailáth Gizella

Budapest,

IV., Muzeum-körut 7. szám.

(748.)

Diadal sec

legjobb hazai pezsgő

Eberhardt Antal

Budafok.

Árlap ingyen.

(797.)

Páris-Grand-Prix!

Gr. Teleki Arvéd

drassói uradalmában

up. Koneza, Alsófehérvármegye kaphatók:

gyorsfejlődésű, kiválóan edzett, az ország minden részében előnyösen ismert

magyar bikák,

100 drb. magyar igásökor,

az általános kedvelt

oberndorfi répamag,

rendkívül

előnyös árban,

továbbá

pekingi kacsák,

amerikai

diócsemeték,

sorfák.

(775.)

Lóheremagot, lucernamagot

és mindenféle egyéb

gazdasági magot

legmagasabb áron értékesít

Wolf Soma

magügynöksége,

külföldi cégek bevásárlója (874.)

Budapest,

VII. Kerepesi-ut 10.

3 drb Marhamérleg

1500 klgr. hordképességű erős vaskorlással 2 1/3 méter hosszú, 1 1/2 méter széles

4 drb Hidmérleg

3000 kg. horderejű százados, toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek

óeska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész

BUDAPEST,

VII. Dohány-utca 78.

(803.)

Resch József és fia

szőlőtelepén Bács, Bács-Bodroghmegye, nagymennyiségű sima és gyökeres szőlővessző eladó. **Nemes fekete Kadar-ka** és olasz Rizling sima 5 kor. 5 éves gyökeres 20 kor. 3000 Olasz Rizling, Riparia Portalison készült első rendű fás ojtvány és csemege fajítottványok, hazai sima és gyökeres csemegefaj szőlővesszők — árjegyzék szerint.

Gledicsia élősövény csemetéből 500,000, Mac-lurából 50,000 drb. dus gyökerű csemete kerül eladásra, 1000 drb. ára 5—15 cm hosszúságig 4 k., 15—20 cm. 6 kor., 25—40 cm. 8 kor., 40 cm felett 10 kor. Csomagolás 1 korona 1000-ként. 200 folyó méter egyszerű bekerítésére 1000 csemete elég-séges. Megrendelésnél 25 százalék előleget kérünk. (855.)

100 szekér

préselt szalma

megvételre kerestetik.

Ajánlatok:

Br. Wesselényi Béla

urhoz

Zsibóra

intézendők. (865.)

4 törzs

Plymouth Rock

tyuk

— eladó. —

Áruk 50 korona.

Cim a kiadóhivatalban. (1003.)

Gyümölcsfa 829

keféket,

valamint egyéb

kefe és seprő-

árút

gazdasági,

ipari és

háztartási célra

ajánl:

Wiszoky és Társa

keféaru gyára

Budapest, VI. Király-utca 66. sz

Árjegyzékkel

kivánatra szolgálunk.

Eladó

Pinzgau

tenyészbikák

Juhos Gyula

sagusseni birtokán

3 drb. tisztavérű 20 hónapos szépen fejlett pinzgau tenyészbika eladó. Megrendelések intézendők

Rendek Gergely

ispánhoz,

Zaguzsen

posta- és távírda-állomás (Krássószörény-megye.)

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydúsabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.
100.000 sorsjegyre **50.000** pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000,000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 80.000, 70.000, 2 a 60.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 1 a 25.000, 7 a 20.000, 3 a 15.000, 31 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 432 a 2000, 763 a 1000, 1238 a 500, 90 a 300, 31.700 a 200, 3900 a 170, 4900 a 130, 50 a 100, 3900 a 80, 2900 a 40. **Összesen 13,160.000 korona azaz Tizenhárom millió 160.000 korona.**

SZERENCSENAPTÁR.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
K 1 978 S 2 26879 O 3 51378 P 4 65828 S 5 83540	P 1 36451 S 2 53703 K 3 71717 H 4 83955 K 5 10453 H 6 2887 H 7 32721 K 8 51630 S 9 65900 C 10 83602 P 11 4040 S 12 34480	P 1 86576 S 2 17769 K 3 38297 H 4 45971 K 5 83183 H 6 89315 H 7 19805 K 8 38913 S 9 69001 V 10 10634 H 11 38117 K 12 55176 V 13 80641 H 14 70532 K 15 83677 S 16 6303 C 17 84500 P 18 52501 S 19 74309 V 20 83709 H 21 6556 K 22 53502 S 23 52597 C 24 74377 K 25 89785 S 26 8451 H 27 35358 K 28 53079 S 29 75916 K 30 83838 C 31 8538	H 1 24212 K 2 48026 S 3 65664 C 4 83493 S 5 95379 H 6 25319 V 7 48553 K 8 63509 S 9 83521 V 10 96623 H 11 978 K 12 26879 V 13 51378 H 14 60043 K 15 83540 S 16 83261 V 17 82701 H 18 51630 S 19 65900 V 20 83747 H 21 4040 K 22 53785 S 23 40453 V 24 86023 H 25 83303 K 26 38204 S 27 34500 H 28 4307 K 29 74309 S 30 83129 V 31 93411	S 1 6556 H 2 25302 K 3 35297 C 4 74377 S 5 53785 H 6 8451 K 7 35353 S 8 53079 C 9 75916 V 10 83838 H 11 858 K 12 8297 V 13 59571 H 14 93703 K 15 83183 S 16 19805 V 17 10453 H 18 83540 K 19 83261 S 20 19805 V 21 93740 H 22 6001 K 23 83202 S 24 91382 V 25 79766 H 26 84303 K 27 10634 S 28 38117 V 29 55176 H 30 80641 K 31 91400	V 1 38200 H 2 257285 K 3 83087 C 4 86023 S 5 17703 H 6 84307 K 7 58785 S 8 33143 V 9 86576 H 10 17769 K 11 8297 S 12 59571 V 13 36451 H 14 7917 K 15 83540 S 16 19805 V 17 69001 H 18 83202 S 19 91382 V 20 19824 H 21 38959 K 22 60043 S 23 83261 V 24 83261 H 25 5176 K 26 84752 S 27 84752 H 28 91400 K 29 21625 S 30 21625 V 31 21611	H 1 40453 K 2 64462 S 3 83393 C 4 92740 S 5 23081 H 6 44307 K 7 65653 S 8 83429 H 9 93411 K 10 24212 S 11 35302 V 12 48026 H 13 52597 K 14 65064 S 15 83493 V 16 95379 H 17 25319 K 18 48553 S 19 65809 V 20 83521 H 21 65809 K 22 83521 S 23 978 V 24 26879 H 25 51878 K 26 65828 S 27 83540 V 28 2887 H 29 37110 K 30 32701 S 31 51630	V 1 151647 H 2 84752 K 3 83677 S 4 38179 H 5 31500 K 6 62501 S 7 74309 H 8 83709 K 9 93411 V 10 17344 H 11 57285 K 12 83087 S 13 86023 V 14 74377 H 15 83785 K 16 83143 S 17 75916 V 18 58088 H 19 83143 K 20 83143 S 21 93411 V 22 79617 H 23 39805 K 24 38913 S 25 60001 V 26 37110 H 27 57222 K 28 32701 S 29 51630 V 30 65900 H 31 84303	H 1 80641 K 2 84752 S 3 17330 C 4 38179 H 5 31500 K 6 56307 S 7 85119 V 8 17344 H 9 83200 K 10 57285 S 11 83087 C 12 86023 V 13 74377 H 14 83785 K 15 83143 S 16 83143 V 17 17703 H 18 23081 K 19 44307 S 20 65653 V 21 83143 H 22 83143 K 23 83143 S 24 83143 V 25 83143 H 26 83143 K 27 83143 S 28 83143 V 29 83143 H 30 83143 K 31 83143	V 1 83540 H 2 2887 K 3 32701 S 4 451630 H 5 65900 K 6 83602 S 7 74309 H 8 83480 K 9 85817 V 10 70532 H 11 83677 K 12 6303 S 13 84500 V 14 52501 H 15 74377 K 16 83785 S 17 83785 V 18 65664 H 19 83143 K 20 83785 S 21 83785 V 22 83785 H 23 83785 K 24 83785 S 25 83785 V 26 83785 H 27 83785 K 28 83785 S 29 83785 V 30 83785 H 31 83785		

Mikor van születésnapom?

Mindenki kísérje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszthatja saját számát.

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Az egész válatat állami felügyelet alatt áll.

Az I osztály **eredeti sorsjegyek** tervszerű betétjei a következők:
egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) frt — 75 vagy 150 korona egy negyed ($\frac{1}{4}$) frt 150 vagy 3.— korona
" fél ($\frac{1}{2}$) frt 3.— " 6.— " egész ($\frac{1}{1}$) frt 6.— " 12.— "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi április hó 21-ig.

közvetlenül hozzánk beküldeni.

878.

FIÓKOK:

V., Váci-körút 4.
Museum-körút II.
Erzsébet-körút 54.

TÖRÖK A. és T^{sa}

BANKHÁZA

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 46/a.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó.

T. TÖRÖK A. és T^{sa} bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték 1. osztályához.....darab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt

A.....korona összeg { utánveendő.
utalvánnyal küldöm.
mellékelve bankjegyekben (bélyegeken) } A nem kívánt törlendő.

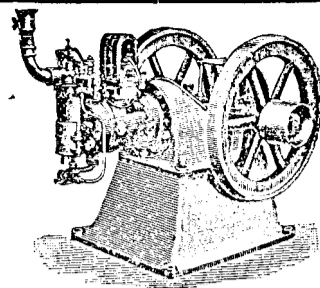
Pontos cím:

Simmenthali üszök

megvételre kerestet-
nek (12—15 drb)

Levélbeli ajánlatok a ki-
adóhivatalhoz kéretnek.
(1005.)

A gyakorlatban
legjobban bevált
benzinmotorok
és
lokomobilok

(a viláhirű
BAECHTOLD és Tsa
svájci (Steckborn-i) gyárából) kaphatók:
Molnár és Pintér
technikai özégnél

BUDAPESTEN, Lipót-körút 7/a.

Ismerőseinket és rendes vevőinket felkérjük ezen motoroknak működésben való megtekintésére. Érdeklődőknek további felvilágosítással szívesen és azonnal szolgálunk.

Versenyképes áraink szereléssel együtt, vevő állomására szállítva a következők, pl.:

Fekvő motor	10 HP.	5600 korona.
" "	20 HP.	7200 "
" "	40 HP.	11250 "
Lokomobil	3 HP.	3500 "
" "	4 HP.	4200 "
" "	6 HP.	5000 "

Ajánlja magát a cég a t. gazdaközönségnek minden a gazdaságban előforduló szükséglet fedezésére szolgáló anyagot, u. m.:

gépölaj, égőölaj, kocsikenőcs, gabnázsák, kazaltakaró, repce és cséplőponyvák, gép és eke alkatrészek, gépszijak stb.

legolcsóbb árak, pontos és szolid kiszolgálás mellett szállítani. (864)

HA

télen át sok tojást,
több és jobb tejet,
diisznóinak gyors hizását
és erősödését,

növendékmarmhainak szép
vonómarmhainak kitartó erejét
óhajtja,

úgy mást ne tegyen, mint keverjen a takarmány közé Barthel-féle

takarmánymeszet.

Az ezzel járó csekély kiadást soh'se fogja megbánni. Leírását is készséggel küldi

(805.) **Barthel Mihály és Tsa.**
Bécs, X., Keplergasse 20.

Magyar levelezés!

Eladó birtok

A néhai Báró Löwenthal Károly Szász-pénteki, Besztercze és Szász-Régen között, Kolozsmegyében fekvő 1365 kataszterholdas

tagosított birtoka

egészben, vagy osztva, instructussal vagy a nélkül is, jutányos árban azonnal

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Nechay Lipót Szász-péntek, u. p. Teke. (877.)